

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KRAJOWEGO RZECZNIKA DYSCYPLINARNEGO ZA 2013 r.

Działając na podstawie art. 25 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz. U. Nr 77, poz. 649, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o biegłych rewidentach”, Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny przedkłada sprawozdanie z działalności za 2013 r.

W czerwcu 2011 r. na VII Krajowym Zjeździe Biegłych Rewidentów na Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego wybrano Andrzeja Nowaczewskiego, a na zastępców Rzecznika następujące osoby: Alicję Garbalińską, Zofię Kielan, Halinę Koniecką-Maliszewską, Zofię Kos-Sokołowską, Irenę Kucharewicz, Janinę Migdałek i Ewę Sobińską.

została na własny wniosek skreślona z rejestru biegłych rewidentów, a zatem nie wykonuje już obowiązków.

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. wpłynęło do Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego 239 wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Ponadto Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny prowadził 131 spraw, które nie zostały zakończone w poprzednim roku oraz dodatkowo 1 sprawę (zakończoną na koniec 2012 roku), zwróconą przez Sąd w 2013 roku w celu uzupełnienia dochodzenia dyscyplinarnego.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny łącznie z zastępcami prowadzili razem 371 spraw, z których:

- zakończonych zostało przez Rzecznika w formie:
 - postanowień o zamknięciu postępowania wyjaśniającego i odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego 82
 - postanowień o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego 61
- przekazano do Sądu wnioski o ukaranie 73
- przekazano do Sądu sprawę dot. zażalenia na postanowienie Rzecznika o odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego 1
- w toku postępowania pozostały na koniec roku 154 sprawy.

Wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego kierowane były przez:

• Krajową Radę Biegłych Rewidentów	160 wniosków
• Krajową Komisję Nadzoru	139 wniosków
• Komisję Nadzoru Audytowego	13 wniosków
• biegłych rewidentów	5 wniosków
• jednostki gospodarcze	23 wnioski
• osoby fizyczne	20 wniosków
• inne (inne jednostki wyżej nie wymienione, w tym wszczęte z urzędu)	11 wniosków
	
	Razem 371 wniosków

Szczegółowe zestawienie liczby spraw prowadzonych w 2013 roku przez Rzecznika przedstawia załączona tabela (załącznik nr 1 do sprawozdania), w której wyodrębniono wnioski z Krajowej Komisji Nadzoru, zwaną dalej „KKN” dotyczące podmiotów badających jednostki zainteresowania publicznego, sformułowane po przeprowadzonych kontrolach. Wniosków tych było 89, a pozostałe 50 to wnioski po przeprowadzonych kontrolach przez wizytatorów.

Struktura wnioskodawców w 131 sprawach przejętych z poprzedniego okresu obejmowała wnioski:

- Krajowej Rady Biegłych Rewidentów w 21 sprawach
(za brak udziału w szkoleniu w 2011 roku),
- Krajowej Komisji Nadzoru w 82 sprawach,
- Komisji Nadzoru Audytowego w 6 sprawach,
- innych podmiotów (biegli rewidenty,
jednostki gospodarcze, osoby fizyczne) w 22 sprawach.

W okresie sprawozdawczym - w porównaniu do roku ubiegłego - zmniejszyła się liczba wniosków złożonych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, zwaną dalej „KRBR” o nierealizowanie przez biegłych rewidentów obowiązku doskonalenia zawodowego - przekazano do Rzecznika 121 wniosków, czyli o 411 wniosków mniej niż w 2012 r. Ze 121 przekazanych wniosków – 113 dotyczyło biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w obowiązkowym doskonaleniu zawodowym w roku 2012, natomiast 8 wniosków dotyczyło biegłych rewidentów, którzy w roku 2012 nie uzupełnili szkolenia wynikającego z niedopełnienia obowiązku szkolenia za rok 2011. W grudniu 2013 r. KRBR skierowała do Rzecznika listę 18 biegłych rewidentów odpowiedzialnych w podmiotach uprawnionych do

badania sprawozdań finansowych za niedopełnienie obowiązku przekazania sprawozdania z działalności za 2012 r. i/lub rozliczenia rocznej opłaty z tytułu nadzoru.

Jednocześnie w 2013 r. do Rzecznika wpłynęło 57 wniosków z KKN, co razem z 82 sprawami przejętymi z lat poprzednich, spowodowało prowadzenie 139 spraw. Znaczna liczba spraw z KKN niezrealizowana w roku 2012 wynikała z terminu ich wpływu w większości pod koniec IV kwartału. Wnioski z KKN z roku 2012 i 2013 w zasadniczym stopniu zwiększyły pracochłonność prowadzonych spraw, zważywszy na fakt ujawniania w czasie kontroli istotnych i wielokierunkowych naruszeń przepisów ustawy o rachunkowości, procedur badania określonych w Krajowych standardach rewizji finansowej nr 1 (Uchwała Nr 1608/38/2010 KRBR z 16.02.2010 r. w sprawie krajowych standardów rewizji finansowej, zwanych dalej „KS RF”) oraz Kodeksu etyki zawodowych księgowych IFAC, w tym także zasad niezależności. Ustalenia kontrolerów, a w mniejszej części wizytatorów są często kwestionowane w toku dochodzeń dyscyplinarnych, głównie z uwagi na nieuwzględnianie w toku kontroli osądu zawodowego wpływającego z wiedzy, doświadczenia i intuicji biegłego rewidenta (pkt I ust. 6 KS RF nr 1). W przypadkach dotyczących naruszeń istotnie niewpływających na jakość badanych sprawozdań, istnieją przesłanki uwzględnienia zasady osądu zawodowego przy określaniu stopnia odpowiedzialności i przedstawianiu zarzutów. Przywołanie tego przepisu często jest niewłaściwe, gdyż w toku kontroli biegli rewidenty nie przedstawili materiałów roboczych wskazujących, że ich osąd zawodowy stanowił podstawę dla potwierdzenia wiarygodności danych (stwierdzeń) określonych w pkt III ust. 13 i 28 KS RF nr 1. Materiały z kontroli zarówno kontrolerów, jak i wizytatorów w toku postępowania dyscyplinarnego podlegają weryfikacji dotyczącej odpowiedzialności przewidzianej w art. 31 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach, przy odpowiednim stosowaniu przepisów Kodeksu postępowania karnego. Wykorzystanie ustaleń kontroli oraz wnioski KKN z reguły stanowią podstawowy materiał dowodowy prowadzonych dochodzeń dyscyplinarnych, przy czym merytoryczna ich treść nie zawsze uzasadnia zarzuty.

Postępowanie dyscyplinarne prowadzone jest zgodnie z ustawą o biegłych rewidentach, a w sprawach nieuregulowanych w ustawie, zgodnie z art. 46 stosowane są odpowiednio przepisy ustawy Kodeks postępowania karnego. Ponadto w postępowaniu dyscyplinarnym stosuje się również Regulamin postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów wprowadzony uchwałą Nr 1619/38/2010 KRBR z dnia 16.02.2010 r., zatwierdzoną przez Komisję Nadzoru Audytowego w dniu 31.03.2010 r.

Zgodnie z Regulaminem w okresie sprawozdawczym Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny tylko w dwóch przypadkach wydał postanowienia o powołaniu rzeczoznawców, w sprawach wymagających wiedzy specjalistycznej.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny w okresie sprawozdawczym wydał 252 postanowienia o wszczęciu postępowania wyjaśniającego. W związku z wszczęciem postępowań wyjaśniających w 198 sprawach ustalono celowość prowadzenia dochodzeń dyscyplinarnych, zakończenie których spowodowało przekazanie do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego 73 wniosków o ukaranie.

Poniżej przedstawiono zestawienie liczbowe spraw z podziałem wg kwalifikacji prawnej dotyczącej najczęstszych zarzutów będących podstawą do wniesienia wniosków o ukaranie:

- 22 sprawy dotyczyły biegłych rewidentów, którzy nie wzięli udziału w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym w roku 2011 i 2012, co stanowi naruszenie art. 4 ust. 1 pkt 2 realizowanego zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o biegłych rewidentach i uchwałą nr 1422/33/2009 KRBR z dnia 3 listopada 2009 r., a także narusza pkt 5.3 zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów (zał. do uchwały Nr 1426/33/2009 KRBR z dnia 3 listopada 2009 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów). Wymieniona uchwała utraciła moc z dniem wejścia w życie od 1 stycznia 2012 r. Kodeksu etyki zawodowych księgowych (IFAC) na podstawie uchwały nr 4249/60/2011 KRBR z dnia 13 czerwca 2011 r., w związku z czym niedopełnienie obowiązku określonego w art. 4 ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 ustawy o biegłych rewidentach, stanowiło naruszenie wymienione w rozdz. 130.3 tegoż Kodeksu etyki;
- z 6 spraw wniesionych przez Komisję Nadzoru Audytowego (z wniosku Komisji Nadzoru Finansowego) pięć dotyczyło wykonania z naruszeniem przepisów prawa badań sprawozdań finansowych SKOK, a jedna wydania opinii (dla Komendy Policji) z naruszeniem kompetencji zawodowych i należytej staranności (pkt 3.1.b zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów). Naruszenia prawa oraz procedur w badanych SKOK były następujące:
 - w jednej z wydanych opinii nie wskazano zasięgu i określenia wielkości wpływu braku aktualizacji aktywów na sprawozdanie finansowe, co narusza pkt 66 KSRLF nr 1, a także nie wskazano na poważne zagrożenie dla kontynuacji działalności, co narusza

art. 65 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”, w związku z tym badanie stanowi także o naruszeniu art. 56 ust. 1 ustawy o biegłych rewidentach oraz pkt 5.1 i 5.2 zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów;

- w kolejnej opinii nie zawarto zastrzeżeń co do zasadności aktualizacji szacunków kredytów przeterminowanych, naruszając art. 35b ustawy o rachunkowości i art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy o biegłych rewidentach, w zakresie standardów rewizji finansowej i zasad etyki, a w szczególności pkt III ust. 13.e), pkt VI ust. 45 i 46; pkt X 70 KSRF nr 1 oraz pkt 2.2., pkt 3.1., pkt 4.1. zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów;
- w dalszych trzech badaniach wydane opinie naruszały art. 65 ust. 1-4, 5 pkt 7 ustawy o rachunkowości, art. 4 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o biegłych rewidentach, w związku z nieujawnieniem w nich wpływu braku odpisów aktualizacyjnych na sprawozdanie finansowe, co jednocześnie narusza – pkt X ust. 66 i 69 oraz 70 KSRF nr 1;
- 37 spraw wniesionych przez KKN dotyczyło naruszenia:
 - ustawy o biegłych rewidentach – art. 4 ust. 1 pkt 1 i 5 (ślubowania oraz przestrzegania uchwał KRBR), art. 21 ust. 2 pkt 3b oraz art. 49 ust. 1 (zasady wewnętrznej kontroli jakości), art. 50 ust. 1-3 (ubezpieczenie oc), art. 56 ust. 3-5 (niezależność), art. 60 (wynagrodzenia), art. 86 ust. 9 i art. 88 pkt 2 i 3 (współpraca z komitetami audytu);
 - ustawy o rachunkowości – art. 4a (odpowiedzialność członków rad nadzorczych), art. 45 ust. 2 i 3, art. 46 ust. 1a, art. 48 i 48a ust. 2, art. 49 ust. 1 i 2 pkt 7, art. 52 ust. 2-3 i art. 56 ust. 3-4 (sprawozdania finansowe jednostki i skonsolidowane sprawozdania grupy kapitałowej), art. 64 ust. 1, art. 65 ust. 1, 3, 4, 6, art. 66 ust. 4, 5 i 7 (badanie i ogłaszanie sprawozdań);
 - normy wykonywania zawodu nr 1 - załącznik nr 1 do uchwały nr 538/43/2002 KRBR z dnia 12 listopada 2002 r. (tekst jednolity – obwieszczenie KRBR z dnia 15 listopada 2005 r. – Biuletyn KIBR Nr 61/2005) – pkt 13 i 17 (sposób badania), pkt 28 (dowody badania), pkt 42, 43, 44, 47, 49, 51 (szczególne problemy badania), pkt 63, 68, 75a, 75h (opinia i raport), pkt 77, 79 i 80 (dokumentacja rewizyjna);
 - KSRF nr 1 – pkt II ust. 10 i 11 (cel badania), pkt III ust. 13, 13a-b, 13d-e, 14, 17, 18, 20, 21, 22, 25, 26 (sposób badania), pkt IV ust. 27-31 (dowody badania),

- pkt V ust. 33-35, 37-39 (planowanie badania), pkt VI ust. 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 52 (szczególne problemy badania), pkt IX-XI ust. 64, 65, 69, 70, 70b-c, 71, 72d-g, 75, 76b-c, 76f, 76h, 76j, 77 (opinia i raport), pkt XII ust. 78, 80, 81, 82e (dokumentacja rewizyjna), pkt XIII ust. 88 (komunikowanie się z komitetami audytu w jzp), pkt XV ust. 101- 103 (archiwizowanie dokumentacji rewizyjnej):
- KSRE nr 3 – pkt I ust. 10 i 11 (postanowienia ogólne – planowanie i skrócony przegląd) oraz pkt II ust. 18 (zakres i metoda przeglądu – komunikacja z komitetem audytu);
 - normy wykonywania zawodu biegłego rewidenta nr 5 – pkt V ust. 20 i 21 (kontrola jakości badania sprawozdania finansowego i innych usług poświadczających), obowiązująca do czasu wejścia w życie uchwały niżej wymienionej;
 - zasad wewnętrznej kontroli jakości określonych uchwałą Nr 1378/32/2009 KRBR z dnia 13 października 2009 r. w sprawie zasad wewnętrznej kontroli jakości – pkt 3 (obowiązek opracowania, wdrożenia i skutecznego działania systemu), pkt 25–31 (realizacja zleceń), pkt 32–34 (monitorowanie), pkt 35–38 (dokumentacja);
 - 8 spraw z wniosków osób fizycznych i jednostek gospodarczych dotyczyło naruszeń:
 - ustawy o biegłych rewidentach – art. 4 ust. 1 pkt 1 i 3 (przestrzeganie standardów i zasad etyki);
 - ustawy o rachunkowości – art. 12 ust. 1 pkt 5 i ust. 2 pkt 6 (otwieranie i zamykanie ksiąg rachunkowych na dzień likwidacji), art. 32 ust. 1 (odpisy amortyzacyjne), art. 65 ust. 1, 2 i 6 (cel badania, zawartość opinii i dokumentacja rewizyjna);
 - zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów – pkt 2.2 i 2.6 (ogólne zasady etyki), 3.1 (zasady rzetelności, kompetencji i tajemnicy), 5.1, 5.2, 5.4 (kompetencje zawodowe i należyta staranność), 10.2 (dobro zawodu i nienaruszanie interesu publicznego), 12.6 (niepodważanie nieskazitelności biegłego rewidenta) oraz Kodeksu etyki zawodowych księgowych IFAC – pkt 100.5 ppkt c i d, rozdz. 130 oraz rozdz. 150 (zawodowe kompetencje i staranność oraz profesjonalne postępowanie).

Przytoczone podstawy prawne ujawnianych naruszeń przepisów prawa, standardów rewizji finansowej, zasad niezależności oraz etyki zawodowej, a także zasad systemu kontroli jakości, ilustrują rodzaje naruszeń przepisów przez biegłych rewidentów, którzy badali sprawozdania finansowe zarówno jednostek zainteresowania publicznego, jak i innych jednostek. Przedstawione naruszenia zostały potwierdzone w toku dochodzeń

dyscyplinarnych i stanowiły podstawę wniosków o ukaranie skierowanych do KSD. Naruszenia skutkujące odpowiedzialnością dyscyplinarną są różnorodne, a ich wpływ na realizację celów badania określonych w art. 65 ustawy o rachunkowości jest znacznie zróżnicowany.

W większości przypadków sprawy skierowane do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego oparte były na wnioskach Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, Komisji Nadzoru Audytowego i Krajowej Komisji Nadzoru, zarówno z przeprowadzonych kontroli, jak i wizytacji.

Skierowane przez Rzecznika w roku 2013 wnioski o ukaranie były merytorycznie należycie uzasadnione i udokumentowane zebrany w toku dochodzenia dyscyplinarnego materiałem dowodowym. Z 73 spraw skierowanych do Sądu na koniec 2013 roku w 35 sprawach wydano orzeczenia: 3 – zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej na 2 lata, w 12 – udzielono nagany, w 9 – upomnienia, oraz w 10 – orzeczono kary pieniężne, a w jednej postępowanie dyscyplinarne umorzono. W trakcie roku 2013 Krajowy Sąd Dyscyplinarny wydał na rozprawie postanowienia o zwrocie do Rzecznika trzech spraw.

W pozostałych sprawach przekazanych przez Rzecznika do Sądu wokandy będą wyznaczone w roku 2014. Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny skierował do Sądu 20 wniosków o ukaranie zawierających uzgodnioną z biegłym rewidentem karę, jeszcze na etapie postępowania przed Rzecznikiem. Tryb uzgodnienia kary jest zgodny art. 37 ust. 4 ustawy o biegłych rewidentach, przy jednoczesnym zastosowaniu art. 335 Kodeksu postępowania karnego. Sprawy te dotyczyły biegłych rewidentów, którzy mieli wszczęte postępowania dyscyplinarne na wniosek Krajowej Komisji Nadzoru, w jednym tylko przypadku sprawa dotyczyła biegłego rewidenta, który nie wziął udziału w szkoleniu. Sąd Dyscyplinarny tylko w dwóch sprawach nie wyraził zgody na uzgodnienie kary, podejmując postępowanie zakończone orzeczeniem.

W 2 przypadkach wniesione zostały przez stronę postępowania zażalenia do Krajowego Sądu Dyscyplinarnego na postanowienie Rzecznika o zamknięciu postępowania wyjaśniającego i odmowie wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego.

Ponadto w trzech sprawach Sąd rozpatrywał zażalenia na wydane przez Rzecznika postanowienia o odmowie uznania wnioskodawcy za pokrzywdzonego.

W świetle przedstawionych informacji z zakresu współdziałania Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego z Krajowym Sądem Dyscyplinarnym wynika, że prowadzenie postępowań dyscyplinarnych przebiega zgodnie z przepisami rozdz. 4 ustawy o biegłych rewidentach.

Wskazuje to również na skuteczne prowadzenie postępowań dyscyplinarnych wobec biegłych rewidentów. W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki przedawnień, jak również terminowość prowadzenia spraw nie wskazuje na zagrożenia przedawnień w bieżącym roku.

Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny zakończył 143 sprawy, wydając postanowienia o zamknięciu postępowania wyjaśniającego i odmowie wszczęcia dochodzenia oraz o umorzeniu dochodzenia dyscyplinarnego.

Podstawą prawną zakończenia spraw w powyższy sposób przez Rzecznika były niżej wymienione przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2011 r. Nr 48 poz. 245 i 246 z późn. zm.):

• art. 17 § 1 pkt 1 kpk	w 18 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 2 kpk	w 2 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 3 kpk	w 94 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 4 kpk	w 19 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 5 kpk	w 2 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 6 kpk	w 1 sprawie
• art. 17 § 1 pkt 7 kpk	w 1 sprawie
• art. 17 § 1 pkt 1 i 3 kpk	w 3 sprawach
• art. 17 § 1 pkt 11 kpk	w 3 sprawach

W 94 przypadkach Rzecznik uznał, iż czyn biegłego rewidenta wskazany we wnioskach o wszczęcie postępowania jest przewinieniem dyscyplinarnym o znikomym stopniu społecznej szkodliwości. W większości dotyczyło to spraw prowadzonych w związku z nieuczestniczeniem w obligatoryjnym doskonaleniu zawodowym przez biegłych rewidentów niewykonujących zawodu. Znikomy stopień społecznej szkodliwości czynu zastosowano także w sprawach z wniosku KKN oraz w sprawach wniesionych przez osoby fizyczne i jednostki gospodarcze. Znacząca ilość spraw zakończona na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 wynika z faktu niepopelnienia czynu albo braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia, natomiast przepisy art. 17 § 1 pkt 4 stosowano w przypadkach, gdy sprawca nie podlegał karze, głównie ze względu na skreślenie biegłego rewidenta z rejestru, przed zakończeniem postępowania.

W roku 2013 wpłynęły dwie skargi na prowadzenie dochodzeń dyscyplinarnych niezgodnie z przepisami, których rozpoznanie powierzył Krajowy Rzecznik Dyscyplinarny trzyosobowemu Zespołowi Rzeczników, zgodnie z § 67 ust. 1 Regulaminu postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów. W obydwu przypadkach nie stwierdzono naruszenia trybu postępowania, a po przeanalizowaniu akt spraw ustalono, że dochodzenia dyscyplinarne były prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami, o czym zawiadomiono wnoszących skargi.

W roku 2013 w związku z Uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego podjętą w dniu 24 stycznia 2013 r. o stosowaniu w procedurze odwoławczej od orzeczeń Krajowego Sądu Dyscyplinarnego Kodeksu postępowania karnego zamiast Kodeksu cywilnego, Rzecznik został zobowiązany do udziału w procesach odwoławczych, wnoszonych przez osoby, które kwestionują postanowienia sądu, głównie z racji nadmiernie nałożonych kar.

Aktualnie w sądach tych pozostaje 8 odwołań, z czego 5 dotyczy spraw wniesionych od orzeczeń z lat ubiegłych. W trakcie roku 2013 Rzecznik brał udział w dwóch rozprawach odwoławczych w Sądach Okręgowych . Sąd Okręgowy uchylił orzeczenie KSD skazujące obwinionego na rok zakazu wykonywania czynności rewizji finansowej, wobec czego Rzecznik złożył apelację do Sądu Apelacyjnego której rozpoznanie zostało wyznaczone na 10.04.2014 r. Sąd Okręgowy w czasie dwóch posiedzeń, oceniając materiał dowodowy, podjął decyzję o realizacji postępowania dowodowego i powołał biegłego sądowego do oceny wydanej opinii. Opinia została wydana i jest zgodna z wnioskiem o ukaranie, jednak potwierdzenie jej zgodności nastąpi na kolejnej rozprawie wyznaczonej na dzień 30.04.2014 r.

W minionym roku do Sądu Okręgowego Rzecznik złożył odpowiedź na odwołanie obrońcy obwinionego biegłego rewidenta skazanego przez KSD na 2-letni zakaz wykonywania czynności rewizji finansowej. Sąd Okręgowy wydał wyrok uwzględniający odwołanie i utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie KSD.

W okresie sprawozdawczym problematyka stosowania przepisów kpk była omawiana na kwartalnych naradach Rzeczników oraz na wspólnej konferencji z Krajowym Sądem Dyscyplinarnym. Bieżąco zastępcy Rzecznika byli informowani o zmianach przepisów kpk,

mających bezpośredni wpływ na prowadzone sprawy i ich rozstrzygnięcia. Między innymi radca prawny Krajowej Izby Biegłych Rewidentów przedstawił zmiany wprowadzone do Kodeksu postępowania karnego z dnia 22 marca 2013 r., obowiązujące od dnia 23 lipca 2013 r. Poinformował, że zmiana ta spowoduje, że na postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa zażalenie będzie przysługiwało pokrzywdzonemu, instytucji wymienionej w art. 305 § 4 oraz osobie wymienionej w art. 305 § 4, jeżeli skutek przestępstwa doszło do naruszenia jej praw. Wynika z tego, że osoby będące do tej pory wnioskodawcami otrzymują uprawnienia strony i będą mogły złożyć zażalenie na odmowę wszczęcia dochodzenia. W przypadku postanowień o odmowie wszczęcia katalog przestępstw jest otwarty, natomiast w przypadku postanowień o umorzeniu dochodzenia katalog przestępstw jest zamknięty, gdyż dotyczy w szczególności przyjmowania korzyści, fałszywych zeznań i przestępstw przeciwko dokumentom. Przepisy te spowodowały konieczność zmiany we wzorach stosowanych przez Rzeczników postanowień, a dodatkowo opracowano wzór wniosku o ukaranie w trybie uzgodnienia kary w toku dochodzenia dyscyplinarnego.

W trakcie dwóch narad szkolenie na temat znaczenia opracowywania dokumentacji rewizyjnej oraz naruszenia KSRF nr 1 w badaniu sprawozdań finansowych na etapie planowania przeprowadził jeden z zastępców Rzecznika.

Na konferencji Rzecznika i Sądu, w której uczestniczyli także przedstawiciele KNA, KKN, KRBR podjęto szereg istotnych tematów, takich jak: wszczęcie postępowania i jego umorzenie stosownie do art. 17 kpk, dowody w postępowaniu dyscyplinarnym, ich gromadzenie i ocena, sporządzanie uzasadnienia orzeczenia KSD, granice oskarżenia, zmiana kwalifikacji prawnej czynu, przedawnienie w postępowaniu dyscyplinarnym, zwrot sprawy z Sądu do Rzecznika, postanowienie o przedstawieniu zarzutów i wniosek o ukaranie. Wykłady na powyższe tematy prowadzili sędzia Sądu Okręgowego oraz adwokat. Zagadnienie dowodów w postępowaniu dyscyplinarnym zostało przedstawione w formie pisemnej i przekazane Rzecznikom do wykorzystania. Wysłuchano także wykładu na temat profesjonalnego osądu, wystarczających i odpowiednich dowodów na poszczególnych etapach badania. Wykład został przeprowadzony przez biegłą rewident, wykładowcę obligatoryjnego doskonalenia zawodowego.

Rzecznik Dyscyplinarny na przeprowadzonych w 2013 roku kwartalnych naradach ze swoimi zastępcami, systematycznie oceniał stan zaawansowania postępowań dyscyplinarnych, zwracając uwagę na terminowość prowadzonych spraw, ze szczególnym

uwzględnieniem realizacji wniosków KKN. Z przedstawicielami Krajowej Komisji Nadzoru odbyło się odrębne spotkanie, podczas którego ustalono, jakie dokumenty powinny być dostarczane do Rzecznika wraz z wnioskami o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Na kolejnych dwóch naradach, które odbyły się 5 czerwca i 11 września 2013 r. dyskutowano na temat trybu postępowania z wnioskami z KKN przy udziale przedstawicieli Komisji Nadzoru Audytowego. W trakcie dyskusji omówiono m.in. przekazywanie wniosków do Rzecznika w trybie art. 27 ust. 1 pkt 2 ustawy o biegłych rewidentach po upływie znacznego czasu od przeprowadzenia kontroli. W tej sprawie Rzecznik otrzymał odpowiedź z KNA, że sprawy dotyczące kierowania wniosków do Rzecznika będą uregulowane, a tryb zatwierdzania będzie przyspieszony. Na naradzie w dniu 5 grudnia 2013 r. omawiano projekt nowego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, jaki będzie przekazywany po kontrolach w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych jzp i zgłoszono do niego uwagi.

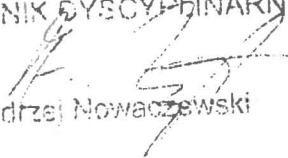
W toku wspólnej narady z Sądem oraz z zaproszonymi przedstawicielami Komisji Nadzoru Audytowego poruszono temat wniosków o ukaranie przy uzgodnionej karze na etapie postępowania przed Rzecznikiem, powoływania rzeczoznawców w sprawach o specyfice branżowej, a nadto członek Komisji Nadzoru Audytowego pani Joanna Dadacz zwróciła uwagę na wzajemne kontakty między KNA i organami KIBR (KSD i KRD), podkreślając znaczenie terminowego i skutecznego prowadzenia postępowań dyscyplinarnych.

Jak pokazuje doświadczenie lat poprzednich szkolenia dla Rzeczników i Sędziów zarówno te z zakresu rewizji finansowej, dokumentacji z badania, przepisów Krajowych standardów rewizji finansowej, zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów, jak i odpowiedniego stosowania przepisów KPK w procedurze dyscyplinarnej są konieczne i będą kontynuowane. Planuje się w związku z tym zorganizowanie konferencji szkoleniowej KRD i KSD, a nadto realizować będziemy przewidziane w Regulaminie postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów kwartalne narady z Rzecznikami, zapewniając w ich trakcie udział radcy prawnego KIBR oraz w miarę potrzeb również wykładowców z zakresu stosowania procedur rewizji finansowej.

Przedstawione w sprawozdaniu działania Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i jego Zastępców potwierdzają realizację obowiązków ustawowych, poprzez przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom obniżającym jakość realizowanego przez biegłych rewidentów zawodu zaufania publicznego.

Roczne sprawozdanie z działalności Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego opracowano z przeznaczeniem dla:

- Krajowej Rady Biegłych Rewidentów,
- Komisji Nadzoru Audytowego.

KRAJOWY
RZECZNIK DYSCYPLINARNY

Andrzej Nowaczewski

Załącznik 1

Zestawienie liczby spraw prowadzonych przez KRD w 2013 r.

Warszawa, dnia 12 marca 2014 r.

